

E 21/2017

Ställd av Mikko Kärnä (cent)
Till De nordiska regeringarna

Till De nordiska regeringarna

**Skriftlig fråga
om krisen i Katalonien**

I Katalonien ordnade man den första oktober en folkomröstning om regionens självständighet. I allmänhet har folkomröstningen uppfattats som olaglig. Den har ansetts strida mot Spaniens grundlag. Beklagligtvis tillgrep Spanien emellertid med våldsamma medel för att förhindra folkomröstningen, vilket ledde till att nästan 900 människor fick skador som krävde sjukhusvård. Spaniens våldsamma åtgärder dömdes på bred front i världen. Däremot förblev EU-kommissionen förvånansvärt förbehållsam i sitt ställningstagande där den konstaterade att situationen i Katalonien tillhör Spaniens egen inrikespolitiska sfär.

Majoriteten av dem som deltog i folkomröstningen röstade för självständighet. Katalonien har emellertid avstått från att komma med en ensidig självständighetsdeklaration utan istället systematiskt försökt skapa en förhandlingskontakt med Spanien samt begärt om internationell medling i tvisten. Detta har den spanska centralmakten dock ej varit villig acceptera. Däremot har Spanien indikerat att aktiveringen av grundlagens paragraf 155 som skulle möjliggöra placandet av Katalonien direkt under den spanska centralförvaltningens kontroll kan komma i fråga.

Det är naturligtvis klart att Europeiska unionen ska respektera medlemsstaternas konstitutioner. På ett helt liknande sätt är det emellertid också klart att unionen ska sträva till att trygga varje unionsmedborgares säkerhet samt försvara demokrati och subsidiaritetsprincip. Till den politiska krisen i Katalonien söker Spanien en juridisk lösning. En dylik lösningsmodell har av tradition besatt flera svagheter.

Regionspresident i Katalonien, Carles Puigdemont, höll förra måndagen ett tal där han konstaterade att Katalonien hade förtjänat rätten till självständighet. Samtidigt upprepade han dock begäran om att få förhandla och försöka jämka med Spanien. Generellt tolkade man talet som en villkorlig självständighetsdeklaration. Spanien reagerade på situationen genom att av Katalonien kräva ett

tillkännagivande om huruvida regionen förklarar sig självständig eller ej. Således framstår situationen för närvarande som statisk, men risken för eskalering är reell.

Vad man än tycker om Kataloniens självständighetssträvanden är det uppenbart att politiskt våld ej har rum inom den europeiska eller den nordiska värdemomens ram. Vidtagandet av åtgärder av dylik karaktär bör dömas starkt. Likaså är det uppenbart att de nordiska länderna bör främja förverkligandet av demokrati och mänskliga rättigheter samt försöka finna förhandlingsbaserade lösningar även till komplicerade sakfrågor både innan- och utanför Norden.

Om grundandet av Nordiska rådet har stadgats i Helsingforsavtalet. Artikel 36 i avtalet har följande lydelse: "Åtgärder i syfte att sprida ökad kännedom om de nordiska länderna och det nordiska samarbetet böra vidtagas i nära samverkan mellan de fördragsslutande parterna och deras organ för utlandsupplysning. Där så befinnes lämpligt kunna samfälliga framträdanden komma i fråga". På basis av det som ovan förts fram samt åberopande artikel 57 i Helsingforsavtalet ber jag högaktningsfullt att få ställa följande frågor till samtliga nordiska ländernas regeringar:

- Hur kunde de nordiska länderna gemensamt bidra till att man i krisen mellan Spanien och Katalonien lyckas finna samförstånd?
- Skulle de nordiska länderna kunna komma ut med ett gemensamt utlåtande där Spanien och Katalonien ombes förhandla en lösning till självständighetsfrågan? I utlåtandet kunde man vidare konstatera att de nordiska länderna ej accepterar våld i Katalonien.

Helsingfors, den 30 oktober 2017

Mikko Kärnä (cent)